

tillade mig at henpege paa den Tanke, om det ikke er det Rigtigste her at følge; om ikke i den hele Udstrækning, saa dog nogenlunde, det Fingerring, der er givet fra det Land, som længst har haft med deslige Sager at gjøre, og som har den ældste Erfaring i den Retning, nemlig England. Det er der tilladt enhver Minister under sig at have hvad man kalder Understatssecretaarer, der ikke blot ere Ministrenes egne Secretaarer, men ogsaa selv have Sæde i Statsraadet, og jeg vil henstille, om det ikke, hvis det lykkes at faae samlet nogle Ministerier saaledes, at der kun bliver 4, 5, 6 Ministerier, kan tilstedes at udnævne Statssecretaarer for hver Minister. Der vilde da ikke kunne være Tale om, at der skulde mangle den fornødne Sagskundskab, og der vilde da tillige være raadet Bod paa et andet stort Onde, som nu hester ved den hele ministerielle Ordning. Naar en Mand bliver sat til at styre et hvilket som helst Ministerium, kommer en saadan af Kongen udnævnt Minister til at staae overfor de samlede Regjeringscontoirer, der ere henlagte under en af de mere eensartede Indretninger, som vi kalde Justitsministeriet, Indenrigsministeriet o. s. v., men ved hvert af disse er der et Antal Departementschefer, som ere, hvad man kalder, gamle i Tjenesten. For enhver Minister, der traeder til og siden 1848 er traadt til her i Landet, har det været en stor Byrde at være stillet overfor disse Departementschefer, og det maatte ansees for et meget betydeligt Fremstridt her i Landet, hvis det kunde opnaaes, at en Minister ud af sin egen Bekjendtskabskreds kunde antage en Mand, som kunde concurrere med disse Departementschefer, der, som sagt, ere gamle i Skolen og kunne udøve et ikke ringe Tryk overfor Ministeren. Han kunde herved fritages for mangen Ydmygelse, som ikke ligger deri, at han virkelig skulde have mindre Dygtighed og Sagskundskab, end man var berettiget til at vente, men ganske simpelt deri, at Den, som bestandig har slyst med en vis bestemt Green af Forretninger, medbringer en Sikkerhed, der ganske vist ikke er givet den, som har og skal have et større Overblik. Blev altsaa Ministeriernes Antal eller Antallet af de samlede Contoirer, der ere henlagte under ethvert

Ministerium, indskrænket til, hvad man maatte ansee for passende, vilde det i mange Tilfælde lette Udnævnelser af Ministrene, hvis der igjennem Lønningssloven blev givet dem Ret til at udnævne saadanne Understatssecretaarer, og den fornødne Sagskundskab vilde da ikke i noget Tilfælde savnes, idet det efter min Mening vilde følge af sig selv, at den Minister, som fik det sælles Forsvarsvæsen under sig, ogsaa maatte have to Statssecretaarer under sig, een for Marinen og een for Hæren, medens Ledelsen dog vilde være lagt i een Haand. Det var disse Bemærkninger, jeg vilde tillade mig at fremsætte overfor hvad der er blevet yttret af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Ste Valgkreds (Vilje). — Forinden jeg slutter, maa jeg endnu tillade mig at berøre en Yttring, hvormed det samme ærede Medlem fremkom under Sagen om Hærorganisationen, og som jeg dengang vilde have modsagt, hvis ikke Forhandlingerne vare trukne saa langt hen; men da Spørgsmaalet ligesaavel gjælder den foreliggende Sag som den da under Forhandling værende, vil jeg benytte Leiligheden til at udtale mig derom, ikke fordi jeg derved vil rette nogen Bæbrejelse imod det ærede Medlem, men fordi jeg anseer det for rigtigt, at ogsaa en anden Anskuelse bliver udtalt. Der var i det Hele efter min Mening saa meget Sundt og Rigtigt i det ærede Medlems Foredrag, ogsaa i de Bemærkninger, der stode i Forbindelse med den Yttring, jeg vil modsigte; der var Noget, som jeg i højeste Grad maa bifalde, og som jeg troer, vi skulde ham Tak for at have fremsørt, selv om han ikke er den Æneste her i Salen, som har fremsørt det. Han sagde nemlig, at vi ved Ordningen af disse Forhold maatte see at komme hvi fra, at de, der staae i Hæren, skulde dømmes af andre Domstole end dem, som dømme Landets øvrige Borgere, men dernæst sagde han, at det nuværende Forhold hang sammen med en Forestilling om, at de, der tjente i Hæren og Flaaden, stode i et ganske særegent Forhold, idet de, som han sagde, stode i „Kongens Tjeneste“, og han yttrede, at man maatte komme hen til, at de, der skulde forsvare Land og Rige, følte, at de ikke staae i Kongens, men i Folkets Tjeneste. Det er til denne Yttring, jeg skal tillade mig at knytte et